

- запровадження стратегій активізації економічної діяльності та розвитку торговельного підприємства;
- контроль за реалізацією стратегій активізації економічної діяльності та розвитку торговельного підприємства й їх коригування.

Для забезпечення ефективного формування та реалізації стратегій активізації економічної діяльності та розвитку, торговельні підприємства мають дотримуватися низки принципів, а саме: наявність потенційних можливостей; перманентний моніторинг споживчого ринку; достатність фінансового забезпечення; позитивний імідж торговельного підприємства (ідентифікація за брендом); активізація інноваційної діяльності; формування напрямів мотивації персоналу щодо ефективної розробки та впровадження стратегій активізації економічної діяльності та розвитку тощо.

Викладене доводить, що стратегічні пріоритети управління економічною активністю підприємств торгівлі обумовлюються цільовою орієнтацією на сталий розвиток, і потребують відповідних стратегій. Процес розробки та реалізації стратегій активізації економічної діяльності та розвитку передбачає низку етапів, що в цілому забезпечують ефективність стратегічного управління економічною активністю торговельного підприємства.

Л.О. Кирильєва, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

Д.Д. Шеховцова, канд. екон. наук, доц. (*ХНУРЕ, Харків*)

СУЧАСНА КОНЦЕПЦІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ МОНІТОРИНГУ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА

У Загальній декларації прав людини зазначається право на відпочинок і дозвілля, втілити яке можливо у сучасних умовах відповідно до інтересів і можливостей. Провідну роль у цьому відіграє індустрія гостинності, яка виконує важливі соціально-економічні функції, вносить свій вклад у формування валового доходу держави та пропонує своїм споживачам широкий спектр послуг із організації відпочинку. Одним із сегментів індустрії гостинності виступає ресторанне господарство, розвиток якого є індикатором добробуту населення України.

Відповідно до даних Державної служби статистики України за період з 2013 по 2017 рр. тенденції розвитку ресторанного господарства якісно покращились, про що свідчить показник чистого прибутку (рис. 1) [1]. Так, у 2013 р. чистий прибуток ресторанів та підприємств з

надання послуг мобільного харчування склав лише 267,3 млн. грн., у той час як розмір збитку становив втричі більше – 726,8 млн. грн. Ситуація значно погіршилась у 2015 році, так, збиток цих підприємств сягнув позначки 2060,8 млн. грн. Вважаємо, що геополітичний фактор зіграв вирішальну роль у формуванні такого рівня збитку. Починаючи з 2016 року рівень прибутку підприємств ресторанного господарства починає демонструвати позитивну динаміку і станом на кінець 2017 року він дорівнював 876,3 млн. грн.

Вважаємо, що сучасні керівники закладів ресторанного господарства недостатню увагу приділяють стабільності економічної безпеки та формуванню системи, яка змогла б вберегти підприємство від зовнішніх та внутрішніх загроз.

Підвищення ефективності управління підприємствами ресторанного господарства відповідно до сучасних вимог ведення бізнесу в динамічному конкурентному середовищі можливе за умов створення надійної інформаційної системи для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, досконалість та вірогідність даних якої посилюється завдяки організованому на підприємстві цільово-орієнтованому моніторингу економічної безпеки.

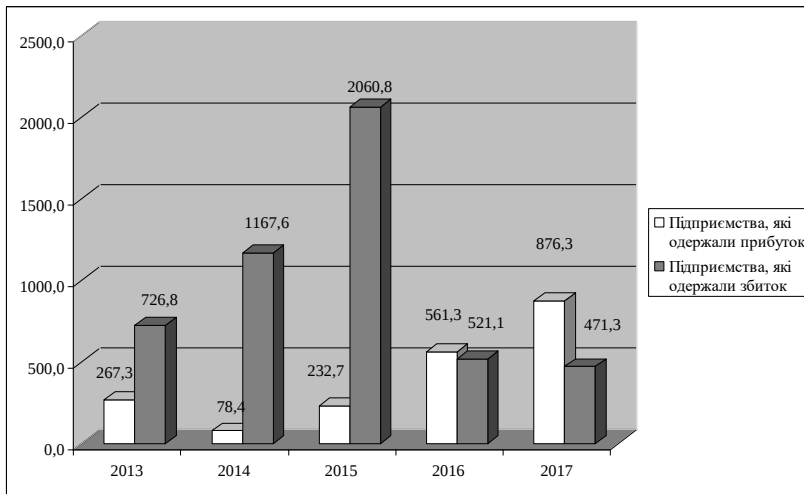

Рис. 1 – Чистий прибуток (збиток) ресторанів, підприємств з надання послуг мобільного харчування за 2013-2017 роки, млн. грн. [1]

Цільова спрямованість проведення моніторингу системи економічної безпеки полягає у постійному спостереженні за станом складових економічної безпеки підприємства, а також у визначенні факторів впливу зовнішнього та внутрішнього середовища на них для формування інформаційного супроводу прийняття рішень щодо досягнення безпеки трудових, матеріальних, фінансових та інформаційних ресурсів від можливих загроз при використанні засобів і методів фінансового аналізу та стратегічного управлінського обліку [1, с. 154]. Дані, отримані під час проведення моніторингу є підґрунтям системи прийняття управлінських рішень щодо тактичного і стратегічного розвитку підприємства ресторанного господарства.

Для організації ефективної системи моніторингу економічної безпеки підприємства ресторанного господарства вважаємо необхідним розширити штат співробітників на одну робочу одиницю – фахівця з моніторингу, а для великих підприємств чи мережі ресторанів доцільно створювати робочу групу з моніторингу (орган моніторингу). Також бізнес-суб'єкти мають можливість використовувати в своїй діяльності таку форму організації моніторингу економічної безпеки як аутсорсинг. Однак, відзначимо, що аутсорсинг дозволяє підприємству тимчасово залучати висококваліфікованих спеціалістів для виконання специфічних завдань моніторингу. А це суперечить концептуальній базі моніторингу економічної безпеки підприємства, оскільки він має проводитись не епізодично, а на систематичній основі.

Для організації ефективного спостереження та роботи органу з моніторингу доцільно визначити наступне: суб'єкта здійснення моніторингу економічної безпеки підприємства (відповідальну особу); суб'єктів, які збиратимуть інформацію, та яким чином і в якому вигляді вони будуть передавати її відповідальній особі; суб'єкта, який буде опрацьовувати висновки на основі результатів аналізу показників; встановити перелік показників (індикаторів), що будуть оцінюватись та аналізуватись; періодичність збору та аналізу інформації, форму її подання та особу, для якої призначено результати моніторингу; визначити у разі необхідності джерела фінансування моніторингу. Зазначені питання доцільно закріпити у Положенні про моніторинг економічної безпеки підприємства, його структуру наведено на рисунку 2.

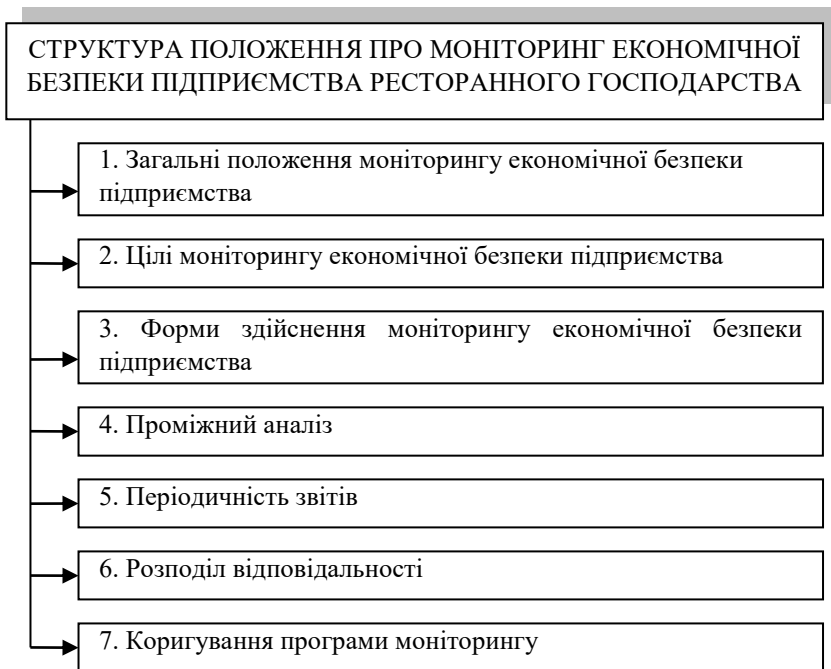

Рис. 2 - Рекомендована структура Положення про моніторинг економічної безпеки підприємства ресторанного господарства

Грунтуючись на запропонованій структурі Положення про моніторинг економічної безпеки підприємства ресторанного господарства, вважаємо доцільним розробити Положення про відділ моніторингу на підприємстві ресторанного господарства із виокремленням організаційного статусу відділу моніторингу; формуванням організаційної структури; формулюванням завдань і функцій відділу моніторингу, а також прав та функціональних обов'язків суб'єктів здійснення моніторингу; визначенням рівня їх відповідальності; формуванням взаємовідносини з іншими відділами (підрозділами) апарату управління; зазначенням порядку розширення, реорганізації, ліквідації відділу моніторингу. Дотримання вимог Положення про організацію моніторингу економічної безпеки підприємства ресторанного господарства сприяє чіткому розподілу праці між робітниками відділу та підвищенню її продуктивності, створює нормативно-правову основу дисциплінарного й матеріального впливу на членів колективу.

Таким чином, вважаємо моніторинг економічної безпеки підприємств ресторанного господарства управлінською системою в рамках інституційно-правових методів, яка передбачає систематичне виконання динамічного спектру завдань відповідно до потреб управління: визначення складових фінансової безпеки та чинників, які впливають на неї; класифікація та прогнозування загроз і ризиків; розробка заходів та рекомендацій щодо їх усунення, нейтралізації або мінімізації; оцінку та аналіз фінансових показників; розробку системи правил та режимів безпеки; вивчення нормативно-законодавчої бази та захист інтересів підприємства від дій і рішень органів державного управління; визначення соціально-психологічних методів управління підприємством. Реалізація цих функцій моніторингу стає можливою при чіткій і належній його організації.

Список джерел інформації

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Кирильєва Л.О. Актуалізація моніторингу системи економічної безпеки підприємства в сучасних реаліях господарювання / Л.О. Кирильєва, Д.Д. Шеховцова // Економічна аналітика: сучасні реалії та прогностичні можливості [Електронний ресурс] : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф; 19 квітня 2019 р. – Київ : КНЕУ, 2019. – С. 153-156.

О.В. Кот, канд. екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ СУБ'ЄКТА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Стрімке економічне зростання багатьох країн світу та перехід суспільства від індустріального до інформаційного характеризують собою сучасний етап розвитку світових економічних відносин. В таких умовах управління господарською діяльністю підприємства потребує відповідного інформаційного забезпечення, важливою складовою якого є дані про фінансовий стан підприємства.

Фінансовий стан підприємства - суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності, визначається сукупністю показників, що відображають наявність, розміщення і використання ресурсів підприємства, його реальні й потенціальні фінансові можливості. Він безпосередньо впливає на ефективність підприємницької діяльності господарюючих суб'єктів. У свою чергу, фінансовий стан суб'єктів господарювання прямо залежить від